

— (Iz seje deželnega odbora 9. dne t. m.) Služba vrtnarskega pomočnika na vino- in sadjerejski šoli na Slapu se je podelila bivšemu učencu te šole Josipu Urbančiču. — V okrajni šolski svet Logaški je bil izvoljen Alojzij Pogačnik, trgovec v Cerknici. — Predlogu pomnoženega krajnega in okrajnega šolskega sveta, da se učitelju Karolu Krištofu iz Planine definitivno podeli učiteljska služba na ljudski šoli v Bavti vasi je deželni odbor pritrnil.

— V nedeljo popoldne smo v slovesnem sprevodu na pokopališče spremili truplo 8. dne t. m. v 65. letu svoje starosti umrlega gosp. Karola Melcerja, c. k. gimnazijskega profesorja v pokoji. Bil je ranjki, po pravici rečemo, občespoštovan možak, ki ga je svoje dni tudi šolska mladina rada imela, kateri je bil bolj prijatelj nego mučitelj. Leta 1851. je bil vrednik slovenskega uradnega „Ljubljanskega časnika“. Bodi mu zemljica lahka!

— („Petrograd in Plevna“) se je zvala iz nemškega prestavljena slovenska igra, ki je v nedeljo mnogo občinstva privabila v gledališče. Igra sama po sebi je navaden „gelegenheitsstück“, ki je bil v glavnih rolah dobro igran, v nekaterih ga je soufler prve gosle godel. Ker je policija prepovedala Rusko himno peti, so naši pevci peli iz čitalnice slavno znano Zajčevo pesem „V boj“. Nadjamo se, da zarad te Ljubljanske prepovedi ne bo Gorčakov v prihodnji konferenci povzdignil kake pritožbe o sovraštvu Avstrije do Rusije!

— (Vabilo k udeležbi milodarne loterije s 1000 večidel veliko vrednimi dobitki.) Podpisani je prejel po visoko spoštovanem državnem poslancu naše stranke, dekanu pl. Pflügel-nu sledeče pismo: „Zopet je ljudomila katoliška naprava v nevarnosti, da po udarcih sedanjega časa propade. Te naprave blagi namen je, mlade ženske pòsle v svoje varstvo jemati, da se čedno izrejšajo in one, ki so pravo pot zgrešile, zopet na pravo pot spravijo, onemoglim starejim pòslom pa se pribežališče odpre. Ta po večletnih dobrodejnih izkušnjah dobro znana naprava je v Lincu in se imenuje „Marijina naprava“. („Marien-Anstalt; Institut zur Bildung, zum Schutze und Versorgung weiblicher Dienstboten und Asyl für alte und erwerbsunfähige.“) Da se za človeštvu toliki koristni napravi zagotovi trdno stališče, smo se podpisani združili v odbor in osnovali loterijo z dragocenimi dobitki, katerim so celó presvitli cesar, cesarica in drugi iz cesarjeve rodovine darove dodali, tako, da moremo reči, da morebiti takih dobitkov, kakor je prvih 300, še nobena loterija občinstvu ni ponudila. Udano podpisani usojamo si, Vam velečastiti gospod, poslati nekoliko sreček z vljudno prošnjo, da po cenjenih „Novicah“ blagovolite vabiti njih naročnike in sicer svoje prijatelje in znance, naj se udeležijo milodarne loterije z nakupom srečk, kateri ne stanejo več kot 50 krajc. ena.

V Lincu 6. marca 1878.

Za odbor:

grof Henrik Brandis, državni poslanec,
dekan Albert pl. Pflügel, državni poslanec,
Ivan Zeilberger, državni poslanec,
Karol Kettl, ravnatelj „Marijine naprave“.

To pismo izročujem po želji imenovanih gospodov iz srca rad „Novicam“ z nado, da milodarna naprava od ene strani, od druge dragoceni dobitki privabijo loteriji mnogo deležnikov. Da pa zvedó, kaj utegnejo dobiti za 50 kr., naštejemo le nekatere dobitke, katerih večina so zlate ali sreberne reči, pa tudi drugo blagó velike vrednosti, na priliko: celo sreberno namizje (servis), ki

je darilo presv. cesarice, zlate ure, zlate verižice, cela hišna oprava za doto (postelja, omara, zofa, stoli itd.) slike z zlatimi okvirji, fino platno itd. Srečkanje je 1. maja. — Kdor tedaj želi eno ali več sreček (lozov), naj se z besedo ali pismom, kateremu priloži denar, kmalu obrne do mene.

Dr. Jan. Bleiweis.

— (Naznanilo.) Ker se je za znanstveni časopis „Matice Slovenske“ premalo naročnikov oglasilo, je odbor po izrazeni želji poslednjega občnega zbora ukrenil, da se ta časopis ne bode izdajal. Zato tiste gosp. naročnike na imenovani časopis, ki so (kar je natanko vpisano) v ta namen poslali že kaj naročnine, vljudno prosimo, naj tajništvu blagovoljno naznajo, kaj naj se stori s poslanimi novci: ali naj se (naročnikom, ki so tudi udje „Matice“) vštejejo k Matičini letnini, ali naj se obrnejo kako drugače (morda za Matičine knjige in zemljevide), ali naj se lastniku naravnost vrnejo. Tajništvo „Matice Slovenske“.

Še enkrat opominjamo naročnike Ruskega lanú, naj ne odlašajo dalje po-nj priti v pisarnico družbe kmetijske.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — 8. dne t. m. je nadvojvoda Franc Karol, oče Nje Veličanstva cesarja, umrl v 76. letu svoje starosti. Ljubeč mirno življenje se je po odstopu cesarja Ferdinanda odpovedal cesarskemu prestolu na korist svojega sina, sedaj vladajočega cesarja Franc Jožefa. Ranjki je bil velik dobrotnik posebno siromakom in je poleti najraje živel zunaj Dunaja v Išel-nu, kjer so ga gospôda in kmet svojega „očeta“ imenovali.

— Delegaciji ste pričeli svoje obravnave 9. dne t. m. in z njimi se imajo rešiti velika vprašanja, ki segajo ne le v notranje zadeve, ampak tudi v vnanjo politiko Avstrije. V soboto je grof Andrassy odborom Ogerske in Avstrijske delegacije razložil svoje postopanje o zadevah Rusko-turške vojske. Govoril je mož prav veliko, povedal pa vendar nič; v nobeni stvari ni odkril svojih namer, nič ni rekel o Bosni, Srbiji, Bulgariji, Dardanelih in o ničemur, kar se tiče rešitve Turških homatij. Vsaka deseta beseda je bila o Avstrijskih „interesih“, kateri pa so ti interesi, ni besedice črnil. — 11. dne t. m. pa je vendar v budgetnem odboru Avstrijske delegacije rekel: **Bosne zasedi ne misli vlada; pred kongresom ne bode mobilizacije.** V pododboru Ogerske delegacije pa je Andrassy razkladal **Avstrijsko-ogerske interese**, kaj sme in kaj ne sme se zgoditi na Turškem. Al to, kar je v tej seji povedal, mora ostati še skrivno; časniki le to poročajo, da je velik vtisek naredilo na pričujoče. — Strah pa obhaja vse lojalne Avstrijane o namerah Andrassyeve politike, če je res, kar danes časniki pripovedujejo, da se v kljub sklenjenega miru Turčija na novo oborožuje in da misli svojo armado poslati — v Bosno. Ako se to zgodi, zgodi se to le z dovoljenjem Rusije. Rusija po sedanjem vedenju Avstrije jej ne zaupa nič, marveč v njem vidi vedno sovraštvo do Rusije, zato jej je ljubše, če Turčija zasede Bosno in Hercegovino, kakor Avstrija. Al kaj bode vsega tega nasledek? Bosna in Hercegovina ste Avstriji živo potrebni; če ju ne dobi po Magjarski politiki, zgubi Avstrija na novo veliko veljave svoje v koncertu Evropskem! — Konferenca o Rusko-turških zadevah se ima začeti zadnji dan t. m. v Berlinu; vlada nemška je že razposlala drugim velikim vladam poziv v konferenco.

Jaz samo opomnim: kedo je bil tedaj leta 1873 — le pogledite v stenografične zapisnike — ki se je za posojilo v srebru, za glasovite posojilne blagajnice, toliko raznemal? Bila je stara garda (živahna veselost); kajti jaz spoznavam, da so se na strani vse tako zvane pravne stranke, katera je jednoglasno odbila ón predlog, nahajali nekateri gospodje, ki so zdaj pri večini. Imenujem samo barona Walterskirchna. Denarja smo imeli takrat v izobilji, naravno, da so se rešile mnoge dvomne eksistence à la „Chabrus“, morebiti še tudi katere druge, in danes, ko pravi minister: „jaz, in vsak naslednik mora imeti denarja, v interesu države“ — ej, tû je človek na hip zapet, srcé in usta, se vé, polna zaupanja, a roke v žepu — za tako „zaupanje“ nimam razuma. Vso Avstrijo mu zaupljivo izročé, 60 milijonov pa ne! (Živahna veselost.)

Konečno povem, da ne spoznam za nálog ministrov, o notranjih zadevah tako prehajati na dnevni red z besedo, da ga te stvari ne brigajo. Zdaj prihaja dan, ko mora tudi on računati s temi faktorji, če tudi pravi: kedar bode prišlo do dela, spoznali bodo vsi rodovi svoj poziv in z veseljem darovali kri in življenje. Zahvalujem se za ta poklon, zaslužen je, a takega častnega spričevala zahtevam tudi za slovansko ljudstvo; častno spričevalo je, da tostranska polovica države v teh nevarnih dnevih ne bode imela nikakega Klapke, da bi slovanske trume vodil v boj zoper svojega gospoda in cesarja. To je prekrasno spričevalo ravno zato, ker se upa, da bodo slovanska ljudstva v dnevih nesreče vse pozabila in le mislila na rešitev države. Zato je zadnji čas, da se neha pridržavati pravica in pravičnost Slovanom, na katerih zvestobo se že zdaj računa.

Glejmo, kaj se tû godí! Obravnava se iztočno vprašanje; 15 milijonov Slovanov imamo v Avstriji; pogledimo pa odbor, a niti jednega Slovana ni v odboru, niti jednega uda ljudstva, katero zastopati imam jaz čast — katoliško-konservativnega ljudstva — vsi udje njegovi so trdi Nemci. (Veselost.) Ti pravijo gospodu ministru, kam naj obrača čoln države, pripovedujejo mu v imenu (!) Avstrijskih narodov, podlagajo svoj patriotizem kakor patriotizem tû ne zastopanih narodov; zato se zahvalujem gospodu ministru, v kakoršni obliki zahvale morebiti ne pričakuje. (Veselost.) Iz srca se mu zahvalujem, da ni dal odgovora na mnoga vprašanja, kaj so interesi Avstrije. (Veselost.) In tu se mi zdi občudovanja vredna ta previdnost, kajti bilo mu je le do tega, dobiti 60 milijonov (veselost) in ako razloži interese Avstrije, se vse razdere. (Živahna veselost in ploskanje.)

Izrečno tudi povem, morebiti bi tudi jaz ne bil glasoval zá nje, kajti, ako bi bil on v tem zboru, pri tej večini, pri tej Avstrijski vladi naznanil interese, in da jih je večina odobrila, bi bil jaz zanikal, kajti tako razlaganje Avstrijskih interesov bi bilo gotovo v protislovji s tem, kar želé konservativno-katoliška ljudstva v Avstriji in po pravici pričakujejo.

S tem sklepam in le še dostavljam to: Jaz in mnogo mojih prijateljev bomo glasovali za privolitev; al odpovedali se bomo vsaki, vsaki in vsi odgovornosti, in zato sprejemem najprej vladni predlog, zato, ker, ako popravim vladni predlog, se storim odgovornega, če tudi premenim le pičico v vladnem predlogu. Oj, diplomati so zviti! Rekli bi potem: „Ko ne bi bili te pičice pre naredili, vse bi bilo drugače“ (živahna veselost). In ker sedaj odložim vso odgovornost gospodu ministru, odbijem vse poprave in tudi predloga večine ne morem sprejeti, ker ona meni krepost Avstrije podpirati s tem, da apelira na svojo vsemu svetu znano slabost, na sedanje ustavne razmere. (Ugovor na levici.) Jaz

sem prepričan — in vekomaj mi ne vzamete tega prepričanja — da sedanje ustavne razmere ne nosijo v sebi moči Avstrije, ampak veliko nevarnost za celi njen obstanek. To so Vam dokazali Ruski generali! S tem bodi stvari konec. (Živahno ploskanje.)

Slovansko slovstvo.

* „*Jadranska vila*“ zove se časnik, ki ga name-rava izdavat v Bakru dvakrat na mesec učitelj ljudskih šol gosp. Rimanič. Cena celoletna izvan Bakra je 3 gold. 50 kr.

* „*Zatečen ženik*“ je nova vesela igra v treh aktih Jos. Tomića, ki je bila z veliko pohvalo predstavljena v Zagrebškem kazališču. Kritika jo uvrstuje med najbolj vesele igre Hrvatske.

* „*Marula*“ je imé novi Hrvatski zgodovinski drami v pet aktih, ki jo je spisal Ivan Kukuljević, ki ima priti še ta mesec na oder Zagrebški.

* „*Črnogorci*“ je imé operi, katero je zložil vrl Česki skladatelj, al policija v Pragi ne dopušča predstavljati te opere.

Mnogovrstne novice.

* *Med Turškimi vojaki razsaja silno legar (tifus).* V Carigradu je kakih 50 000 bolnikov, katerim v bolnišnicah postelj tako manjka, da morajo po trije v eni ležati. — Pa tudi med Rusko armado v Aziji razsaja ista bolezen tako hudo, da je pobrala že na tisuče vojakov in tudi nekoliko generalov.

* *Bratovščina debelih ljudi.* V glavnem mestu severne Amerike obstoji bratovščina ali društvo debelih ljudi. Preteklega meseca je imelo ono društvo v Gregorys-Pointu občni zbor. Društvo ima 15 podpredsednikov, kateri skupaj vagajo 3450 funtov. Najdebelejši med njimi je neki 25letni mladeneč s 399 funti.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iz globočine morjá.

(Dalje.)

Preteklo je leto. Kaj je leto dni za človeka, kakor sem bil jaz, kateremu je za obilni posel vsak dan, vsak mesec prekratek! O Dolarju nisem nič izvedel, dasiravno mi je bil obljubil poslati mi, če bo mogoče, naznanilo brž, ko bo imel tiča v pestéh. Vendar se temu nisem čudil niti me ni vznemirjalo. Pot do Amerike je dolga, poštné zveze so bile takrat nezanesljive in nepopolne, tudi se je ravno tisto leto potopilo več ladij. Tedaj je bilo mogoče, skoro gotovo, da se je pismo, če mi je katero poslal, po poti zgubilo; mogoče tudi, da je on sam bil že na dnu morja. — Odkritosrčno rečeno — si tudi s to zadevo nisem preveč ubijal glave, ker so mi druge zamotane in sitne preiskave mučile možgane.

Preteklo je tedaj že leto, ko nekega dne — bilo je pozimi — sedim domá pri gorki peči zamaknjen v sodnijske akte, kar mi naznani strežaj (bil sem namreč neoženjen), da praša neka mlada gospôska ženska po meni. To se mi zdi nekaj čudnega; brž položim pipo,

s katero sem bil svojo sobo zelo zakadil, na stran in hitim k vratim, skoz katera vstopi s pajčolanom dobro zagrnjena mlada, gospóska ženska, ki se nekoliko sramožljivo ogleduje po sobi. Jaz sem tudi v zadregi, zarad dima, ki se je po sobi valil, in iščem ravno besede, s katero bi nagovoril njo in zagovarjal sebe, kar ona naglo spregovori.

„Me več ne poznate? Jaz sem Riparjeva Ema.“

Ves osupnjen in raznenaden ji ponudim sedež, ona gre in sede, potem pa v eni sapi nadaljuje:

„Oh, odpustite mi, — sama ne vem prav, kaj storim — da vas nadlegujem — tako — tako — nespo-
dobno.“

Prizor spravi tudi mene še v večo zadrego, zato morem spustiti iz ust le besede:

„Res, prav iznenaden sem, da me doleti sreča —“

„Oh, o sreči ni govora. Mene je pripeljala k vam nesreča, strašna nesreča.“

„Nesreča, gospica? Kaka nesreča?“

„Oh, le premislite: Omožiti se moram, oče in mati me silita — in vi veste, da — oh, oh!“

Solze jej vstavijo besede. Zá-me še večá zadrega, zato zastonj iščem besedi, da bi ji na to kaj odgovoril. V tem ona med glasnim ihtenjem razloži reč tako-le:

„Oče so prišli po tatvini Spitlerja v precejšnje zadrege. Zdaj jih od vseh strani dregajo upniki in jim žugajo s konkurzom. Oče si ne vedó pomagati. V tej sili pride neki bogati, a jako ostudni človek z imenom Isak Morgenstern — —“

„Tisti jud, o katerem se govori, da njegovo bogastvo ni prišlo iz pravega in pravičnega vira?“ — si upam jaz omeniti.

„Tisti, da! In premislite, ta ostudni človek prosi mojega očeta za mojo roko, ter jim ob enem ponudi, da stopi z njihovo kupčijo v španovijo z zneskom pol milijona goldinarjev. In — in — moj oče so mu drugi dan obljubili mene v zakon, meni pa ukazali, da moram odslej prijazna biti, prijazna temu ostudnemu človeku — in — in nazadnje še njegova žena. Oh, oh!“

Zopet se ji vlijo solze, da omolkne. Razume se, da v tem slučaju je tudi meni zastala beseda. Komu ne bi! Zato nimam druge besede ko kratko:

„Morda se bodo oče dali pregovoriti?“

„Prazna nada, vi jih še ne poznate. Ko sem jim rekla, da ga nikakor ne maram, so mi mrzlo odgovorili: Ne? Če imaš kakega družega, ki mi dá v trgovstvo pol milijona, dobro, pripelji mi ga, meni bo vsak prav. Drugače me pa ne nadleguj, kajti vedi, jaz zahtevam od svojega otroka strogo pokorščino in ti me boš ubogala, premalo te bo.“

„Po tem takem ni druge rešitve za vas“ — govorim jaz zabuhlo — „ko če bi se vrnil Dolar.“

Mokro-svitle njene oči se obrnejo vá-me, kakor da bi bile zagledale rešilno zvezdo in trepečega, a naglega glasa praša:

„Je-li že kako poročilo o njem tu?“

„Dozdaj še ne, al pričakujem ga, priti utegne vsaki dan.“

„Da, da, to je pač nezanesljiva tolažba. Ne bo ga več, kajti če bi še živel, gotovo bi bilo prišlo že kako naznanilo o njem.“

Jaz jo še dalje tolažim, kolikor vem in znam, dasiravno sam skoro komaj verjamem svojim besedam. Svetujem ji tudi, naj odlaša poroko kar najdalje more, kar mi tudi obljubi, potem odide.

Ne bom popisoval vtisa tega prizora ná-me. Na svetu se vse doživi, tudi sem bil že večkrat priča arce trgajočih dogodeb. Da je kdo prisiljen, odpovedati se temu, kar ljubi, in združiti se z onim, kar

črti, kar se mu studi, moj Bog, kolikokrat je to že bilo, je in bo!

S tem pa nikakor nočem reči, da nisem imel usmiljenja z nesrečnico, katere obupnost se mi je prav iz srca ji prihajajoča zdela. Še milejše se mi je pa storilo, ko sem se spomnil blazega mladenča, ki je bil zá-njo vse zastavil! Kaj, če bi se vrnil z Riparjevim denarjem in vjetim hudodelnikom, a našel tisto, kateri se je posvetil, v naročji družega!

Dalje razvijanje teh tragičnih misel prepustech k melanholiji nagnjenim bralcem preskočim dalje pol leta, med katerim nisem dobil o Dolarju nikakoršnega naznanila. Gospica Ema, katero sem parkrat na sprehajališči videl in ki je vselej, kedar me je v gledala, mило vprla v-me oči, kakor da bi pričakovala od pogleda mojega odrešenja, je vidno upadala in slednjič bila že skoro vela enako zgodnjim vijolicam, kedar jih pomladanski mraz osmódi. Mene so njene oči vselej do srca presunile, a kaj sem ji mogel pomagati! Že je bila po vsem mestu govorica razširjena, da je nevesta bogatega Morgensterna; čez teden dni imela je biti poroka. „Revica Ema! Ubogi Dolar, če je še živ!“ To je bilo vse, kar sem jaz mogel reči in storiti v tej zadevi. Da bi bil Dolar še živ, nad tem sem jel že sam močno dvomiti, ker le še par dni, pa ste pretekli odločeni dve leti. Kar je, je, zato si mislim vso to žalostno reč iz glave zbiti, ker čemu bi se sprehajal o praznih mislih, ki bi me le pri delu ovirale! Proč, proč z njimi! Vse to naj bo izročeno dobrodejni pozabljenosti!

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Rusije 24. marcija. —η. (Konec.) — Preteklo leto je Rusija imela dve veliki vojski: krvavo vojsko s Turkom in finančno vojsko z Evropo. Obe vojski ste se končali tako srečno, da je težko razsoditi, katera zmaga je bolj slavna. V Ruski slavni zgodovini ni tako znamenitega leta, kakor bode na veke ostalo 1877. leto. Ko je pred 11 meseci Rusija Turčiji vojsko napovedala, se je Anglija nadejala, da bo Rusijo finančno uničila. Anglija na eni strani je Turčijo podpirala z denarjem, inženirji, orožjem, streljivom in z drugimi v vojski potrebnimi rečmi; na drugi strani pa so v Londonu hiteli prodajati Ruske fonde ter pritiskati na naše zagranične posojevalce. Angležem na pomoč so delale druge Evropejske birže, celó v krahoobilni Avstriji je cena Ruskega rublja naglo padala. Na nekaterih Evropskih denarnih trgih je Ruski rubelj zgubil tretjino in celó skoraj polovico veljave; v tej meri se je zlató tudi v Rusiji podražilo na dve petini. Tako znižanje valute ima navadno zelo škodljiv vpliv na trgovino in obrtnijo. Vrh tega je Ruska trgovina na Črnem morji, po katerem se izvožuje polovica domačih tovarov, bila v vojski zaprta. Z Avstrijo je naša trgovina tako pičla, da se skoraj v misel ne jemlje. Naši fabrični in obrtniški produkti so imeli odprto pot samo po karavanah v srednjo Azijo in Kitaj, poljski pridelki pa samo čez Prusijo in Baltijsko morje. Železnice naše so neprenehoma prevažavale na jug armade in vojni materijal, nazaj pa ranjence in tisoče Turških plenikov. Finančni pogoji so nam tedaj bili zelo neugodni in na te okoliščine je Anglija zidala nado svoje kramarske zmage. A ona je račun delala, naredila pa ga je, slava Bogu, Rusija. Naša vlada je brž iz začetka stopila na noge proti Angleški zvijači: železnicam je dala podpore do 30 milijonov rubljev na dopolnenje administrativnega personala in podvižnega materijala; v 3 mesecih bilo je izgotovljeno nekoliko sto novih lokomotivov in nekoliko tisoč vagonov, vsa trgovina se je obrnila z

limanice lové tudi drugi ljudjé, da svoje groše nalagajo na Ogerska posojila, in to je, kar se ne dá nikakor zagovarjati.

Resnica je namreč ta-le, če se tudi držimo le vladinih izkazov Ogerskih: Leta 1876. so zadnji četrt leta državni dohodki po ikzazu od 14. marca preteklega leta znašali 72 milijonov in 453.025 gold., lansko leto pa za isti čas le 67 milijonov in 587.394 gold.; po tem se dohodki niso povišali, ampak iznižali za celi 4 milijone in 865.631 gold. Kaj smemo misliti o takem računu? Ni li tak račun celó zlorabljenje, javnega zaupanja, katero se mora dajati vladi kot zastopnici cele države? Kam pridemo, če že javna državna moč poslužuje se takih pripomočkov! Zakaj vlada Ogerska prikriva številke, ki se ne dajo nikakor utajiti niti prenarediti? Ali po takem ni upravičena misel, da s tem hoče svoje papirje, obligacije in posojila spraviti na višo ceno in spečati jih, kar še ni spečanih, da tako dobí lajše denarja za svoje velike potrebe ter morda še eno, dve leti cijazi s svojim na kant prišlim gospodarstvom. Ali se jej bo pa to posrečilo ali ne? Mi bi rekli, da ne, čeravno dela silno veliko ropota.

Največ je Ogrom za spečanje „posojila v zlatu“, o katerem pišejo, da ga je Rothschildova družba spravila v denar že za 100 milijonov. Če je to le res! Kdor pogleda na kurs Ogerskih državnih obligacij, tega ne bo verjel. Zdaj namreč stoji posojilo Ogersko v zlatu že za 10% niže od takrat, ko je bilo izdano. Če bi se bilo res posojilnih pisem prodalo že za 100 milijonov, bi bili ljudje pri njih že za 10 milijonov v zlatu na zgubi, in to bi gotovo ne bilo dobro priporočilo za Ogerske državne liste; ljudje bi se jih branili in skušali spraviti jih zopet v denar, če tudi v zgubo. Če se pa začne to goditi, potem pride „krah“, in tega ne bodo niti Ogerski finančni ministri, niti Rothschildova denarna družba ustavili, naj se še tako napenjajo.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iz globočine morjá.

(Dalje.)

S temi mislimi se vsedem — bilo je to ravno dan pred Emino poroko — da bi pričel neko na novo mi izročeno delo, kar potrka nekdo burno in močno na vrata in brž na to vstopi človek v popotni, zeló obnošeni obleki ter moleč mi že naprej roko hiti proti meni. Jaz vstajam počasi in vprem va-nj oči.

„Je-li, ne poznate me več“, spregovori z močnim, jasnim glasom. „Jaz sem nekdanji praktikant Dolar“.

„Dolar? A, zdaj vas spoznam. Res sem že mislil, da vas ne bo več nazaj.“

„Dolga pot in zvití tič, za katerem sem moral drviti, kakor deček za metuljem.“

„Po vaši dobri volji soditi —“

„Je-li, hahaha! Vsak mi bo bral na obrazu, da ga imam, kaj ne?“

„Imate ga?“ — prašam jaz skoro raz sebe. „In denar? kaj je s tem?“

„Vse, vse, imam razen par tisučakov, katere je bil lump zapravil.“

„Skoro neverjetno! Jaz sam sem že obupal in žaloval za vami.“

„Tu v tem paketu je popisano vse v obliki sodnijskih spisov, katere sem sestavil na poti, da vam in sod-

niji prihranim delo. Ta paket, zeló obširen je, vam izročim. Zdaj pa, dovolite mi vprašanje, meni najvažnejše: kako je z Emo?“

Vprašanje to je brž rešeno. Ob kratkem povem strmečemu in bledemu mladenču, kar se je zgodilo, in da ima jutri biti poroka. Pri vsi žalostni dogodbi ga je vendar z neizrekljivo radostjo navdalo to, kar sem mu povedal o Emi.

„O, saj sem jo poznal, poznal njeno do smrti mi vdano srce! Hvala Bogu, da nisem prišel prepozno! Ta hip bitim k trdosrčnemu očetu, mu izročim vkradeni denar in ga opomnim na obljubo. Menite, gospod svetovalec, da mi bo odrekel svojo hčer?“

„Nikakor ne, tega sem prepričan. Jaz grem z vami k njemu. Imate mar denar pri sebi?“

„Vsega! Glejte tù!“ Pokaže mi širok pas in nadaljuje: „V nakaznicah na tukajšnjo banko, za katere sem v Marseillu zamenil ameriški denar. Banki bo prišlo ali je že prišlo naznanilo o tem. Tedaj, če mi hočete skazati to ljubav, idite z mano. Najprej opraviva to, potem pride na vrsto ono.“

Jaz se brž oblečem in grem ž njim. Spodej mi izroči vratar pismo, rekoč, da ga ravnokar je nekdo mu oddal zá me. Vtaknem ga v žep, da bi ga kasneje bral, in grem s srečnim, a vendar nemirnim mladenčem, da bi prej bila pri Riparju, vzameva voz in se peljeva. Stopivši z voza v hišo najdeva vse v največem neredu, strežaji letajo sem ter tje, vse vpije, drug družega goni, sploh vse kaže, da se je nekaj nenavadnega pripetilo.

„Kaj se je zgodilo tu?“ — vprašam nekoga, ki ravno po stopnicah dol prileti.

„Mlade gospice nikjer ni, že od zjutraj ne“ — odgovori v eni sapi in teče memo.

Dolar obledi in me sili naprej z besedami:

„Idiva, gospod svetovalec, hitiva gori, da zveva, kaj in kako.“

On skoči, po dve stopnici jemaje, naprej, jaz za njim, a na vrhu stopnic naju vstavijo strežaji, rekoč, da ni nikogar domá, ker sta se gospod in gospá ravno odpeljala — kam? tega ne vé nobeden povedati.

Mladeneč me pogleda, v njegovih očéh je nekaj, kar se ne dá popisati.

„Idiva, prijatelj, tù zdaj ne opraviva nič“ — mu rečem in ga primem za roko. „Stopiva v kavarno tù nasproti, tam vidiva vsakega, ki gre v hišo. Tu stati nama ne gre.“

Sprva se brani, rekoč, da hoče na vsak način zvedeti, kaj se je tu zgodilo; še le moje nujno prigovarjanje zmore, da gré z mano v kavarno, kjer sedeva tako, da so nama vrata Riparjeve hiše pred očmi. V te on brž vpre svoje oči in zre va-nje, kakor da bi mu ž njih imelo priti odrešenje. Na moje besede odgovarja le na kratko, tako, da spoznam, da ga le motim, ako ga ogovarjam. Zato vzamem v roko na mizi ležeč časnik, da bi kaj bral, kar mi pride na misel pismo, katero imam pri sebi. Razvijem ga in berem sledeče:

„Gospod svetovalec! Vi veste mojo skrivnost. Jutri imam biti poročena s človekom, katerega zaničujem, ki mi je ostuden, na čegar strani bi mi bilo življenje neprenesljivo. K temu še misel in nada, da Dolar, kateremu sem obljubila zvestobo do smrti, še živí, da se bo vrnil in zvedel, da sem žena družega ter misliti moral, da sem dano mu besedo zvestobe prelomila — tega si ne upam prenašati. Včeraj sem očetu to vse razodela ter jih s solzami v očéh na kolenih prosila, naj poroko odložé vsaj še za štirinajst dni; potem bo gotovo, da je Dolar mrtev, in jaz se tudi, neprelomivši prisege, vdam osodi, ki me bo tako v kratkih dneh spravila pod zemljo in zedinila z izvoljencem mojega srca. Al oče so prav osorno mi rekli: Ne plakaj, ne-

umno, neubogljivo dete! Vzela mi boš tvojega sedanjega ženina, — če te prav tvoje abotno tarnanje brž drugi dan pod zemljo spravi, če se prav med poroko mrtva zgrudiš na tla. Zavoljo neumnih muh svojega otroka ne bom trpel, da jutri po mestu razbobnajo, da sem prišel na kant. — To so bile očetove besede. Kjer neha očetovska, tam neha tudi otroška dolžnost, — to je bil sklep premišljevanja nocojšnje noči. Ta sklep naznanjam vam, ker mi je na tem ležeče, da me ne boste krivo sodili, ampak da me milujete, kajti, ko boste vi to brali, bo moje truplo že mrzlo na dnu vode. Jaz si drugače ne vem pomagati. Če se vrne Dolar, pokažite mu pismo in recite mu, da jaz umrem srečna svesta si njegove ljubezni. Vam prisrčna hvala za vaše sočutje! Milujte —

Emo Riparjevo.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Celovca 14. aprila. — Da preparandija za učiteljice pri nas neha, je zdaj gotovo; v seji mestnega odbora 9. dne t. m. je župan Jessernigg z milujočimi besedami od nje slovó jemal, ki je nehala zato, da se nekoliko stroškov prihrani. Ali še v katerem drugem mestu naše Avstrije ta inštitut prestane ali ne, tega ne vemo; to pa vemo, da bode „novih“ učiteljic kmalu toliko kakor listja in trave, in da so možki učitelji v nevarnosti, da jih ne spodrinejo frajlice učiteljice. — Pretekli teden je bila državna podpora slabo plačani duhovščini z 22.500 gold. za lansko leto izplačana. To pa je le začasno izboljšanje plače (kongrue), ki nižji duhovščini po pravici gré, in skrajni čas bi bil, da se stanovitno vpelje, kar pravica zahteva. Če se je že pred več leti presilno povikšala plača cesarskim uradnikom in se je poslednji čas tudi zeló potrebnim učiteljem ljudskih šol priložilo kakih 100 gld. na leto in dan, ne smela bi vendar za večne čase duhovščina „beim Katzentisch“ ostati, kateri so naloženi zeló težavni in nevarni pòsli. — Družba sv. Mohora je uni dan baron Sternekovo hišo za 27.000 gold. kupila. — Zdaj pa še nekaj. Tudi naš Celovec ima dobiti mesnico, kjer bodo konje klali. Meso sicer zdravih in neprestarih kónj je za vžitek pripravno kakor vsako drugo meso, al pod zeló vestnim ogledstvom mora biti taka mesnica, da ne pridejo mrhe pod klavni nož!

Iz Trsta 15. aprila. — Naš milostljivi škof v pastirskem listu, ki ga je razglasil za pòstni čas prebivalcem Tržaško-koparske škofije, med drugim žalostnega srca kaže na čedalje večje pomanjkanje duhovnov ter pravi, da marsikatera fara ostala bode brez dušnega pastirja, ako stvar tako naprej pojde. Preblagi gospod pa ne toži samo o pomanjkanji duhovnov, marveč tudi glavniše vzroke omenuje, ki so krivi tega, da se cerkev čedalje bolj zapušča, in izrazuje sklep, da kakor po družih škofijah, on tudi za Tržaško škofijo ustanovi seminišče, v katero se bodo jemali in z vsemi potrebščinami oskrbovali mladenči iz gimnazije, katerih poklic je biti duhovnikom. Naj bi se prečastitemu vladiki posrečil blagi namen! — Domovina naša je zgubila zopet nadepolnega rodoljuba: Josip Kocjančič iz Kanala, notarijatski aspirant, velecenjeni skladatelj slovenskih pesem in v obče narodnjak z dušo in telesom, 28 let star je umrl. Hvaležen mu spomin!

Iz Suhorja na Dolenskem. — 31. dne u. m. smo imeli volitev obninskega zastopa, pri kateri je za župana izvoljen Jurij Ancelj, posestnik iz gornjega Suhorja, — za svetovalce pa so bili izbrani posestniki Martin Videtič iz Bereče vasi, Martin Škof iz Dragumlje in Martin Klemenčič iz Sela.

Iz Zelezniške okolice 3. aprila. — Naj gospodarjem, ki beró Vaš cenjeni list, poročamo o nenavadni rodovitnosti. V Rovti fare sv. Lenarta je 23. dne u. m. koza pet mladičev vrgla; štirje so živi, peti je bil mrtev — pa le po nerodnosti gospodinje. Druga koza ravno te gospodinje je storila pa tri. — Naj še opomnim, da kakor je pri Loki sadunosno drevje bilo tako polno gosencičnih mešičkov, da so se skoraj kakor v jeseni pod sadjem veje šibile, pri nas ni ne enega videti. Nesreča pa tudi pri nas ne počiva; mnogo brejih presic je nagloma poginilo, nekoliko pa tudi prešičkov.

Iz Šturije. (Javna zahvala.) Za tukajšnjo šolo podarili so brezplačno: a) društvo „narodna šola“ več fizikalnih in prirodopisnih učnih pripomočkov, vrednih 10 gold. a. v.; b) gospá Jozefa Širca raznih knjig za šolsko bukvarnico v vrednosti 7 gold. 25 kr.; c) gosp. Andrej Šinigoj, posestnik in trgovec v Dornbergu, 7 vrst najboljših breskvinih in 7 vrst najzlahnejših češnjevih cepičev Dornberške sorte za požlahnjevanje v tukajšnjem šolskem vrtu v toliki meri, da so se cepiči še drugim posestnikom dajali; vrednosti najmanj 5 do 6 gold. a. v. — Vsem tem trojnim šolskim podpornikom izreka podpisani najtoplejšo zahvalo v imenu tukajšnje šolske občine, šole in šolske mladine. Bog povrni dobrotnikom vse v tisučerni meri!

Vodstvo ljudske šole v Šturiji 9. aprila 1878.

M. Rant, učitelj.

Iz Ljubljane. — Volilna borba za mestni odbor je pri kraji. Konečni rezultat njen je, da je narodna stranka priborila si enega moža več (gosp. Peterco) v mestni odbor, in da ima v vsem skupaj zdaj 10 zastopnikov v njem — proti 20 nasprotnikom. Imeli bi marsikaj pisati o teh in drugih volitvah, al vse ostaja le bob v steno, dokler ostane volilni red tak, kakor si ga je osnovala nam nasprotna stranka s pomočjo vladno, in dokler se ne premeni politična sistema, ki vpliva na vse, kar se godi dandanes v Avstriji. Zato pustivši vse deliberacije in rekriminacije na strani, poročamo le o izidu mestnih volitev.

Volitve v 3. razredu se je od 323 volilcev vdeležilo 213, od katerih sta dobila dr. Karol Bleiweis in Fr. Potočnik po 137, Franc Goršič in Vaso Petričič po 135, Franc Peterca pa 129 glasov. Po takem je teh pet narodnjakov izvoljenih v mestni odbor. Nasprotni kandidatje: Albin Achtscin, Jan. Matjan, Otomar Bamberg, Nik. Rudholzer in klobučar Debeutz so dobili po 72 do 79 glasov. — Od 700 volilcev v 2. volilnem razredu se je volitve udeležilo le 290, pa še veliko manj bilo bi jih zadostovalo zato, ker se narodna stranka ni mešala v volitev tega večinom uradniškega in oficirskega razreda, v katerem so izvoljeni bili vitez Anton Gariboldi, šolski nadzornik Pirker in Franc Ziegler. — V 1. razredu so z veliko težavo zmogli nasprotni kandidatje: dr. Pfefferer, dr. Suppan in Franc Doberlet s 110, 111 in 114 glasovi nasproti narodnim kandidatom (Pakič, Strzelba in Bučar), ki so dobili po 83, 82 in 81 glasov.

— Novi c. k. deželni predsednik vitez Kálin pride v pondeljek s svojo soprugo v Ljubljano pogledat stanovanje in v posest vzet predsedstvo, pa se čez par dni zopet vrne v Gradec in pride čez nekoliko dni potem za stanoviten v Ljubljano.

— Na korist „narodni šoli“ je v nedeljo z občno pohvalo govoril dr. Kar. Bleiweis o novih vredbah blaznic (norišnic), katerih prostori se morajo današnji čas čedalje bolj razširjati, ker je od dne do dne več nesrečnih ljudi, katerim se pamet meša. Gosp. doktor je izročil „Nov.“ dotični govor, ki ga v današnjem listu začnemo s željo, da bi ga rodovine in županstva, ki imajo kakega tacega nesrečnega človeka domá, posebno v ta na-